

Βρυξέλλες, 14 Ιανουαρίου 2022
(OR. en)

5313/22

STATIS 3
COMPET 21
TOUR 4

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια

Ημερομηνία Παραλαβής: 12 Ιανουαρίου 2022

Αποδέκτης: κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2022) 2 final

Θέμα: ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 2 final.

σνημμ.: COM(2022) 2 final

Βρυξέλλες, 6.1.2022
COM(2022) 2 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα
του τουρισμού**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	2
2.	ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ.....	2
3.	ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	3
4.	ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ.....	4
5.	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ.....	5
	5.1. Συνάφεια.....	5
	5.2. Ακρίβεια.....	6
	5.3. Επικαιρότητα και χρονική συνέπεια.....	7
	5.4. Προσβασιμότητα και σαφήνεια.....	8
	5.5. Συγκρισιμότητα.....	8
	5.6. Συνοχή.....	8
6.	ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	9
7.	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	9

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού¹ (στο εξής: κανονισμός) θέσπισε ένα κοινό πλαίσιο για τη συστηματική ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση των στατιστικών σχετικά με τον τουρισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές της τουριστικής οικονομίας και της τουριστικής συμπεριφοράς που επήλθαν μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 95/57/ΕΚ² του Συμβουλίου και απαντά στις αλλαγές που επακολούθησαν όσον αφορά τις ανάγκες των χρηστών.

Το άρθρο 7 του κανονισμού προβλέπει ότι, ανά πενταετία, «η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση αξιολόγησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία που καταρτίζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και, ιδίως, σχετικά με τη συνάφεια και την επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις».

Η πρώτη έκθεση αξιολόγησης εκδόθηκε το 2016³ και η παρούσα είναι η δεύτερη έκθεση αξιολόγησης. Παρουσιάζει μια επισκόπηση των ευρωπαϊκών στατιστικών στον τομέα του τουρισμού, και ειδικότερα:

- τις απαιτήσεις που ορίζονται στον κανονισμό (τμήμα 2),
- το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται τα εκτελεστικά μέτρα και οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που έχουν εγκριθεί από τη δημοσίευση της πρώτης έκθεσης (τμήμα 3).

Επίσης, εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται ο κανονισμός, σε σχέση με τα κριτήρια ποιότητας για τις επίσημες στατιστικές (τμήμα 4) και αξιολογεί τα μέτρα για τη μείωση της επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις (τμήμα 5). Τέλος, η έκθεση διερευνά το ενδεχόμενο αναθεώρησης του ισχύοντος νομικού πλαισίου με σκοπό τον εκσυγχρονισμό των στατιστικών για τον τουρισμό (τμήμα 6).

2. ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

- Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τους εταίρους της στο ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα, εκτελεί αποτελεσματικά τον κανονισμό. Πρόσφατα, το στατιστικό πλαίσιο συνέβαλε επίσης στην κάλυψη των αναγκών των χρηστών που παρακολουθούν τις επιπτώσεις της νόσου COVID-19 στον τομέα του τουρισμού.
- Τα εργαλεία για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων συνέβαλαν στη βελτίωση του επιπέδου λεπτομέρειας και της επικαιρότητας των διαθέσιμων στοιχείων.
- Ανά τριετία διεξάγονταν πιλοτικές μελέτες σχετικά με τους δορυφορικούς λογαριασμούς τουρισμού (ΔΛΤ), οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν στην ενσωμάτωση των ΔΛΤ κατά τον εκσυγχρονισμό του κανονισμού.
- Νέες πηγές και μέθοδοι διερευνήθηκαν ενεργά και επιτυχώς, ενώ στοιχεία που δεν ήταν διαθέσιμα στο παρελθόν δημοσιεύονται ως πειραματικές στατιστικές.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2011, σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού και την κατάργηση της οδηγίας 95/57/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 192 της 22.7.2011, σ. 17).

² Οδηγία 95/57/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1995, σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του τουρισμού (ΕΕ L 291 της 6.12.1995, σ. 32).

³ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με αντικείμενο την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού [COM(2016) 489 της 29ης Ιουλίου 2016].

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Το τουριστικό οικοσύστημα της ΕΕ περιλαμβάνει παγκοσμιοποιημένες και αλληλένδετες αλυσίδες αξίας. Οι εν λόγω αλυσίδες περιλαμβάνουν συμβατικούς και ηλεκτρονικούς παρόχους πληροφοριών και υπηρεσιών (τουριστικά γραφεία, ψηφιακές πλατφόρμες, πάροχοι τεχνολογίας για τη διοργάνωση ταξιδιών), ταξιδιωτικά γραφεία και ταξιδιωτικούς πράκτορες, παρόχους καταλυμάτων, οργανισμούς διαχείρισης προορισμού, φορείς εκμετάλλευσης τόπων τουριστικού ενδιαφέροντος και διοργανωτές μεταφοράς επιβατών (για παράδειγμα, ταξίδια με αεροπλάνα, τρένα και κρουαζιερόπλοια). Πολύ μικρές εταιρείες λειτουργούν παράλληλα με μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, και τα ιδιωτικά και δημόσια κεφάλαια είναι αλληλένδετα⁴.

Με τον όρο «τουρισμός» νοείται η δραστηριότητα των επισκεπτών που πραγματοποιούν ταξίδι με έναν κύριο προορισμό εκτός του συνήθους περιβάλλοντός τους, για χρονικό διάστημα μικρότερο από ένα έτος, για οποιονδήποτε κύριο σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, της ανάπαυσης ή άλλου προσωπικού λόγου, με εξαίρεση την απασχόληση από οντότητα εγκατεστημένη στον τόπο της επίσκεψης. Ο τομέας του τουρισμού της ΕΕ είναι σημαντικός για την οικονομία όλων των κρατών μελών και αντιπροσωπεύει μια σημαντική πηγή θέσεων εργασίας. Για την εκτίμηση της ανταγωνιστικότητας της τουριστικής βιομηχανίας απαιτείται καλή γνώση του μεγέθους της τουριστικής δραστηριότητας, των χαρακτηριστικών της, των χαρακτηριστικών του τουρίστα και του επιπέδου των τουριστικών δαπανών και των οφελών για τις ευρωπαϊκές οικονομίες.

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 είναι η κύρια βάση για επίσημες, εναρμονισμένες στατιστικές σχετικά με την τουριστική προσφορά και ζήτηση. Ο κανονισμός καλύπτει, αφενός, στοιχεία σχετικά με τη δυναμικότητα και την πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων και, αφετέρου, στοιχεία για τα ταξίδια που πραγματοποιούνται από κατοίκους της ΕΕ. Τα πρώτα συλλέγονται κατά κανόνα από επιχειρήσεις του τομέα καταλυμάτων (μηνιαία και ετήσια στοιχεία που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, με τη μορφή συγκεντρωτικών πινάκων)· τα δεύτερα συλλέγονται συνήθως από έρευνες νοικοκυριών (ετήσια στοιχεία που διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή, εν μέρει υπό μορφή συγκεντρωτικών πινάκων, εν μέρει υπό μορφή μικροδοδεμένων).

Ολοκληρωμένα σύνολα δεδομένων, συνοπτικοί πίνακες και άρθρα είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Eurostat⁵.

Εκτός από τις στατιστικές που διαδίδονται στο πλαίσιο του κανονισμού, η Eurostat συμπληρώνει τα δεδομένα σχετικά με τις τουριστικές ροές με πληροφορίες σχετικά με τις θέσεις εργασίας που σχετίζονται με τον τουρισμό και την οικονομική διάσταση του κλάδου του τουρισμού, βάσει υφιστάμενων στατιστικών για την αγορά εργασίας ή διαρθρωτικών και βραχυπρόθεσμων στατιστικών για τις επιχειρήσεις. Κάθε τρία έτη η Eurostat δημοσιεύει επίσης έκθεση σχετικά με τους δορυφορικούς λογαριασμούς

⁴ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Scenarios towards co-creation of transition pathway for tourism for a more resilient, innovative and sustainable ecosystem» (Σενάρια για τη συνδιαμόρφωση μιας μεταβατικής οδού στον τομέα του τουρισμού, για ένα πιο ανθεκτικό, καινοτόμο και βιώσιμο οικοσύστημα) [SWD(2021) 164 final της 21ης Ιουνίου 2021].

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/tourism> (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά).

τουρισμού, συμπεριλαμβανομένης μιας μεθοδολογικής έκθεσης για την πορεία της εφαρμογής των ΔΛΤ σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και στοιχεία⁶.

4. ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις:

- για την τροποποίηση των ορισμών, ώστε να αντικατοπτρίζονται οι μεταβολές στους διεθνείς ορισμούς (άρθρο 2 παράγραφος 2)·
- για την τροποποίηση των προθεσμιών διαβίβασης των στοιχείων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και τεχνικές εξελίξεις (άρθρο 9 παράγραφος 5)· και
- για την προσαρμογή των παραρτημάτων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και τεχνικές εξελίξεις.

Ωστόσο, η Επιτροπή δεν μπορεί να τροποποιήσει τις διατάξεις των παραρτημάτων σχετικά με τον προαιρετικό χαρακτήρα των απαιτούμενων στοιχείων και τα όρια του πεδίου παρατήρησης (άρθρο 3 παράγραφος 2).

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, η Επιτροπή εξέδωσε δύο κατ' εξουσιοδότηση πράξεις:

- τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/1681 της Επιτροπής⁷, και
- τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2020/1569 της Επιτροπής⁸.

Ο πρώτος βελτίωσε τη συνάφεια και την επικαιρότητα των ευρωπαϊκών στατιστικών στον τομέα του τουρισμού, δεδομένου ότι οι ανάγκες των χρηστών είχαν αλλάξει από την έκδοση του κανονισμού το 2011. Ο δεύτερος ευθυγράμμισε τον κανονισμό με το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι κράτος μη μέλος της ΕΕ (τρίτη χώρα) από την 1η Φεβρουαρίου 2020.

Τον Φεβρουάριο του 2021 η Επιτροπή υπέβαλε έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την άσκηση της εξουσίας έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων⁹.

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 προβλέπει ότι η Επιτροπή καθορίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τις λεπτομέρειες και τη δομή των εκθέσεων ποιότητας (άρθρο 6 παράγραφος 4),

⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7870049/10293066/KS-FT-19-007-EN-N.pdf> (έκδοση 2019, στα αγγλικά μόνο).

⁷ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2019/1681 της Επιτροπής, της 1ης Αυγούστου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού, όσον αφορά τις προθεσμίες διαβίβασης και την προσαρμογή των παραρτημάτων I και II (ΕΕ L 258 της 9.10.2019, σ. 1).

⁸ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/1569 της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 2020, για την τροποποίηση του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά την ταξινόμηση των χωρών μόνιμης διαμονής των επισκεπτών που διανυκτερεύουν σε τουριστικά καταλύματα, στο πλαίσιο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση (ΕΕ L 359 της 29.10.2020, σ. 1).

⁹ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την άσκηση της εξουσίας για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού [COM(2021) 86 της 25ης Φεβρουαρίου 2021].

καθώς και τους πρακτικούς διακανονισμούς για τη διαβίβαση των δεδομένων (άρθρο 9 παράγραφοι 2 και 3).

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, εκδόθηκε ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1179 της Επιτροπής¹⁰ για την εναρμόνιση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 1051/2011 με τις τροποποιημένες απαιτήσεις που ορίζονται στον προαναφερόμενο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/1681 της Επιτροπής.

5. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 692/2011, τα κράτη μέλη συλλέγουν στοιχεία, καταρτίζουν, επεξεργάζονται και διαβιβάζουν εναρμονισμένες στατιστικές για την τουριστική προσφορά και ζήτηση. Η Επιτροπή (Eurostat) αξιολογεί την ποιότητα των δεδομένων που λαμβάνει και τα δημοσιεύει στον δικτυακό τόπο της Eurostat με τη μορφή προκαθορισμένων πινάκων, πολυδιάστατων βάσεων δεδομένων και αναλυτικών άρθρων. Το παρόν τμήμα αξιολογεί την εφαρμογή του κανονισμού με βάση τυποποιημένα κριτήρια ποιότητας για τις ευρωπαϊκές στατιστικές.

Βάσει της πιο πρόσφατης έρευνας ικανοποίησης χρηστών που διενήργησε η Eurostat (2020)¹¹, το 75 % των απαντησάντων (n=180) βαθμολόγησαν τη συνολική ποιότητα των ευρωπαϊκών στατιστικών στον τομέα του τουρισμού ως «πολύ καλή ή καλή» και το 19 % ως «επαρκή».

5.1. Συνάφεια

Η συνάφεια αναφέρεται στον βαθμό στον οποίο οι στατιστικές ικανοποιούν τις τρέχουσες και τις δυνητικές ανάγκες των χρηστών.

Η έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 βελτίωσε την πληρότητα και την επικαιρότητα στατιστικών για τον τουρισμό και, ως εκ τούτου, αύξησε τη συνάφεια των στοιχείων για τους χρήστες. Η Επιτροπή συνέχισε να αντιμετωπίζει τις ανάγκες των χρηστών μέσω του νομικού πλαισίου, αλλά επίσης με μια πιο πειραματική, ειδική προσέγγιση.

Αφενός, εκδόθηκε μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η οποία βελτίωσε: τη μέτρηση νέων φαινομένων όπως για παράδειγμα τη χρήση των πλατφορμών κράτησης: την επικαιρότητα μηνιαίων στατιστικών σχετικά με τα καταλύματα (μειώνοντας την καθυστέρηση διαβίβαση από τους 3 μήνες ή τις 8 εβδομάδες σε 6 εβδομάδες) και το επίπεδο λεπτομέρειας στις ετήσιες στατιστικές σχετικά με τα καταλύματα, με τη συμπερίληψη στοιχείων σχετικά με τις περιφέρειες και πόλεις NUTS3 και μηνιαία στοιχεία για τις περιφέρειες NUTS2, καθιστώντας δυνατή την καλύτερη παρακολούθηση του εποχικού χαρακτήρα του τουρισμού.

Αφετέρου, ξεκίνησαν εθελοντικές ή ειδικές πρωτοβουλίες για να καταστούν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τους ΔΛΤ, ή για να καταστεί δυνατή η αντιμετώπιση των επειγουσών αναγκών των χρηστών (π.χ. μηνιαία στοιχεία από τη χώρα καταγωγής των επισκεπτών, στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19). Το 2021 η Επιτροπή

¹⁰ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1179 της Επιτροπής, της 16ης Ιουλίου 2021, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1051/2011 όσον αφορά τους συγκεντρωτικούς πίνακες και τα αρχεία μικροδεδομένων για τη διαβίβαση των στοιχείων (ΕΕ L 256 της 19.7.2021, σ. 89).

¹¹ https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/Report_USS_2020.pdf

δημοσιοποίησε τα πρώτα πειραματικά στοιχεία σχετικά με τις υπηρεσίες καταλύματος σύντομης διαμονής μέσω διαδικτυακών πλατφορμών συνεργατικής οικονομίας, τα οποία συλλέχθηκαν απευθείας από τις πλατφόρμες μέσω συμφωνιών. Η Επιτροπή επίσης συνέχισε να διερευνά καινοτόμες πηγές στοιχείων και μεθόδους για την περαιτέρω βελτίωση των υφιστάμενων στατιστικών ή για την παραγωγή στατιστικών και δεικτών με υψηλή πολιτική σημασία που δεν ήταν διαθέσιμα προγενέστερα.

Όσον αφορά τη συνάφεια, οι κύριες προκλήσεις για τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού για την επόμενη πενταετία είναι: μια πιο διεξοδική αξιολόγηση της οικονομικής σημασίας του τουρισμού μέσω του στατιστικού πλαισίου των δορυφορικών λογαριασμών τουρισμού· μέτρηση της βιωσιμότητας του τουρισμού· και υιοθέτηση καινοτόμων προσεγγίσεων στην παραγωγή στατιστικών για τον τουρισμό.

5.2. Ακρίβεια

Ο όρος «ακρίβεια» αναφέρεται στην εγγύτητα των εκτιμήσεων προς τις άγνωστες πραγματικές τιμές.

Τα κράτη μέλη κατά γενικό κανόνα συντονίζουν τη μεθοδολογία για τη συλλογή στοιχείων βάσει εθνικών στατιστικών συστημάτων και διαθέσιμων πηγών, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Ωστόσο, σύμφωνα με τον κανονισμό «τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα μέτρα που κρίνουν κατάλληλα για τη διατήρηση της ποιότητας των αποτελεσμάτων» (άρθρο 8).

Για την παρακολούθηση της ποιότητας των στοιχείων, η Επιτροπή υποβάλλει κάθε σύνολο δεδομένων σε αυστηρές διαδικασίες επικύρωσης. Κάθε χρόνο, τα κράτη μέλη στέλνουν μια έκθεση μεταδεδομένων η οποία καλύπτει τις κύριες ποιοτικές πτυχές των στατιστικών που αποστέλλονται στην Eurostat. Αυτές οι εκθέσεις μεταδεδομένων διατίθενται στο κοινό μέσω του ιστότοπου της Eurostat¹².

Μετά την έκθεση του 2016, η Επιτροπή διερεύνησε εναλλακτικές προσεγγίσεις για τη βελτίωση της κάλυψης μικρότερων παραγόντων του τομέα καταλυμάτων, οι οποίοι συχνά δεν καλύπτονται από στατιστικά μητρώα επιχειρήσεων ή διοικητικά μητρώα τουρισμού. Η εμφάνιση διαδικτυακών πλατφορμών συνεργατικής οικονομίας τόνωσε τη σημασία του εν λόγω τμήματος της αγοράς μισθώσεων σύντομης διάρκειας. Επίσης, δημιούργησε ευκαιρίες για μέτρηση της δραστηριότητας των εν λόγω παρόχων υπηρεσιών μέσω του ψηφιακού αποτυπώματος που αφήνουν στις πλατφόρμες που τους συνδέουν με δυνητικούς επισκέπτες.

Το 2020 η Επιτροπή υπέγραψε συμφωνίες με τέσσερις σημαντικές διεθνείς πλατφόρμες¹³. Το 2021 η Eurostat δημοσίευσε τα πρώτα στοιχεία δυνάμει των εν λόγω συμφωνιών¹⁴.

Η Eurostat στηρίζει τα κράτη μέλη στη διερεύνηση καινοτόμων τρόπων βελτίωσης της ποιότητας των στατιστικών για τον τουρισμό. Αυτό συνέβαλε στη βελτίωση των

¹² https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_imm_i_esms.htm (για το παράρτημα I του κανονισμού, μόνο στα αγγλικά)· https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_imm_i_esms.htm (για το παράρτημα II, μόνο στα αγγλικά).

¹³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_194 (στα αγγλικά, στα γερμανικά και στα γαλλικά).

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_3293 (στα αγγλικά, στα γερμανικά και στα γαλλικά).

στατιστικών σχετικά με την τουριστική ζήτηση σε πολλά κράτη μέλη με τη χρήση επικουρικών πληροφοριών που παρέχονται, για παράδειγμα, από φορείς εκμετάλλευσης δικτύων κινητής τηλεφωνίας ή ιστοσυγκομιδή (webscraping). Οι εν λόγω πρωτοβουλίες θα εξακολουθήσουν να αποτελούν προτεραιότητα για την Eurostat, με βάση το έγγραφο αναφοράς «*Tourism statistics: early adopters of big data?*»¹⁵, το οποίο δημοσιεύθηκε το 2017.

5.3. Επικαιρότητα και χρονική συνέπεια

Ο όρος «επικαιρότητα» αναφέρεται στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της διαθεσιμότητας των στοιχείων και του γεγονότος ή φαινομένου που περιγράφουν. Ο όρος «χρονική συνέπεια» αναφέρεται στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας δημοσιοποίησης των στοιχείων και της ημερομηνίας-στόχου (της ημερομηνίας έως την οποία έπρεπε να έχουν παραδοθεί).

Οι ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού κατά γενικό κανόνα δημοσιεύονται λίγες ημέρες μετά τη λήψη των στοιχείων, με την επιφύλαξη ικανοποιητικής επικύρωσης. Η Eurostat δημοσιεύει πλέον συγκεντρωτικά στοιχεία της ΕΕ-27 για όλες τις σειρές. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το σύνολο των 27 κρατών μελών, χρησιμοποιούνται τεχνικές εκτίμησης μόλις καταστούν διαθέσιμα στοιχεία για τουλάχιστον 15 κράτη μέλη τα οποία αντιπροσωπεύουν συνολικά τουλάχιστον το 65 % της συνολικής αξίας ενός δείκτη κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου αναφοράς.

Όσον αφορά τις προθεσμίες διαβίβασης, το 2020 λιγότερο από 1 από τα 9 μηνιαία σύνολα δεδομένων δεν στάλθηκαν έως την προβλεφθείσα προθεσμία, και μόνο 1 από τα 50 αρχεία έφτασαν με καθυστέρηση μεγαλύτερη της μίας εβδομάδας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το 2020 ήταν το πρώτο έτος αναφοράς για συντομότερες προθεσμίες, μετά την έναρξη ισχύος του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2019/1681 της Επιτροπής. Η καλή επικαιρότητα των μηνιαίων στατιστικών σχετικά με τα καταλύματα οδήγησε στην συμπερίληψη των εν λόγω σειρών στον ευρωπαϊκό στατιστικό πίνακα ανάκαμψης (European statistical Recovery Dashboard)¹⁶ (δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας).

Όσον αφορά τα ετήσια σύνολα δεδομένων, τα οποία είναι παραδοτέα 6 μήνες μετά το τέλος του έτους αναφοράς, μεταξύ 85 % και 90 % των αρχείων φτάνουν εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Οι πιο επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις παρακολουθούνται στενά από την Eurostat και αποτελούν αντικείμενο συζήτησης με τις εθνικές αρχές στο κατάλληλο επίπεδο. Οι εκθέσεις συμμόρφωσης αποτελούν αντικείμενο συζήτησης με τα κράτη μέλη ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Οι περαιτέρω βελτιώσεις της επικαιρότητας εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο του θεματολογίου της Επιτροπής (Eurostat).

¹⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/8234206/KS-TC-17-004-EN-N.pdf> (μόνο στα αγγλικά).

¹⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/recovery-dashboard/>

5.4. Προσβασιμότητα και σαφήνεια

Ο όρος «προσβασιμότητα και σαφήνεια» αναφέρεται στους όρους και τους τρόπους με τους οποίους οι χρήστες μπορούν να λάβουν, να χρησιμοποιήσουν και να ερμηνεύσουν τα στοιχεία.

Όλες οι στατιστικές είναι διαθέσιμες δωρεάν στον ιστότοπο της Eurostat. Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα ως προκαθορισμένοι πίνακες ή ως πολυδιάστατοι πίνακες τους οποίους οι χρήστες μπορούν να προσαρμόσουν ανάλογα με τις ερευνητικές ανάγκες τους. Η Eurostat επίσης πραγματοποιεί εξατομικευμένη εξαγωγή στοιχείων για να ανταποκριθεί σε συγκεκριμένα αιτήματα χρηστών. Για την ενίσχυση της διαφάνειας η εν λόγω εξαγωγή στοιχείων είναι διαθέσιμη στο ευρύ κοινό μέσω του δικτύου extranet CIRCABC.

Πέρα από τους πίνακες στοιχείων, οι χρήστες μπορούν επίσης να συμβουλευονται τακτικά επικαιροποιημένα ή ειδικά άρθρα τα οποία εστιάζουν σε συγκεκριμένες πτυχές του τουρισμού και τα οποία συχνά συνοδεύονται από ενημερωτικά άρθρα ή δελτία τύπου υψηλού βαθμού προβολής. Τέλος, η Eurostat προωθεί ενεργά δημοσιεύσεις σχετικά με στατιστικές για τον τουρισμό μέσω των διαφόρων καναλιών της κοινωνικής δικτύωσης.

5.5. Συγκρισιμότητα

Ο όρος «συγκρισιμότητα» αναφέρεται στη μέτρηση του αντίκτυπου των διαφορών μεταξύ εφαρμοσμένων στατιστικών εννοιών, εργαλείων και διαδικασιών μέτρησης, όταν γίνεται σύγκριση των στατιστικών μεταξύ γεωγραφικών περιοχών, τομέων ή διαχρονικά.

Ο κανονισμός θέσπισε κοινό πλαίσιο για τη συστηματική ανάπτυξη, παραγωγή και διάδοση ευρωπαϊκών στατιστικών στον τομέα του τουρισμού (άρθρο 2). Υποκείμενος στόχος του εν λόγω πλαισίου είναι η ενίσχυση της εναρμόνισης των εννοιών, των ορισμών, των ταξινομήσεων και των μεθοδολογιών. Η Eurostat και οι εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για τις στατιστικές για τον τουρισμό συζητούν και εναρμονίζουν μεθοδολογικά ζητήματα μέσω ειδικών ομάδων δράσης, ομάδων εργασίας ή ομάδων εμπειρογνομόνων. Σε καθημερινή βάση οι συνιστώμενες κατευθυντήριες γραμμές του μεθοδολογικού εγχειριδίου για τις στατιστικές στον τομέα του τουρισμού¹⁷ (άρθρο 10) συμβάλλουν στην παραγωγή εναρμονισμένων, συγκρίσιμων στοιχείων για τον τουρισμό για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως εκ τούτου, η συγκρισιμότητα σε βάθος χρόνου και μεταξύ χωρών και περιφερειών είναι αρκετά καλή.

5.6. Συνοχή

Ο όρος «συνοχή» αναφέρεται στην επάρκεια των στοιχείων που θα πρέπει να συνδυάζονται αξιόπιστα με διάφορους τρόπους, και για διάφορες χρήσεις.

Οι στατιστικές δείχνουν καλό επίπεδο συνοχής με στοιχεία που παράγονται από εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς. Η συνεργασία μεταξύ τομέων στην Eurostat ή εντός του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος συνέβαλε στη συνοχή των στατιστικών για τον τουρισμό με συναφή στοιχεία για την οικονομία, τις επιχειρήσεις ή την αγορά εργασίας. Για τον σκοπό αυτό, υφιστάμενα στοιχεία από συναφείς τομείς επαναχρησιμοποιούνται για μια πιο λεπτομερή ανάλυση των κλάδων που σχετίζονται με τον τουρισμό. Στο πλαίσιο αυτό, η περαιτέρω βελτίωση της συνοχής των στοιχείων σε επίπεδο τομέα από

¹⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/6454997/KS-GQ-14-013-EN-N.pdf/>

διαφορετικές στατιστικές σειρές της Eurostat θα μπορούσε να βελτιώσει την ανάλυση κλάδων που ανήκουν στο τουριστικό οικοσύστημα.

Στο μέλλον μια συστηματική εφαρμογή των δορυφορικών λογαριασμών τουρισμού θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην ενίσχυση της συνοχής ιδίως με εθνικούς λογαριασμούς.

6. ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο κανονισμός προσφέρει ευελιξία στους εθνικούς φορείς συγκέντρωσης στοιχείων όσον αφορά την επιλογή των πλέον κατάλληλων πηγών δεδομένων (άρθρο 8): έρευνες, διοικητικά στοιχεία και κατάλληλες διαδικασίες στατιστικής εκτίμησης. Η επιβάρυνση και η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας είναι κατά κανόνα σημαντικές παράμετροι όσον αφορά τις πηγές δεδομένων και τη μεθοδολογία που επιλέγουν τα κράτη μέλη. Από την προηγούμενη έκθεση, το δυναμικό νέων πηγών δεδομένων έχει συνεχίσει να αυξάνεται και το άρθρο 8 επιτρέπει, καταρχήν, τη χρήση σχετικών καινοτόμων πηγών ή μεθόδων στο πλαίσιο του συστήματος παραγωγής.

Η επιβάρυνση και η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας συχνά αντισταθμίζουν την ποιότητα των στοιχείων. Το παράρτημα I του κανονισμού επιτρέπει στα κράτη μέλη να περιορίζουν το πεδίο παρατήρησης που αναφέρεται στο άρθρο 4 στοιχείο α) ώστε να περιλαμβάνει μόνον τα καταλύματα που υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο δυναμικότητας. Ο περιορισμός του πεδίου παρατήρησης μειώνει σημαντικά την επιβάρυνση που επιβάλλεται στις μικρότερες επιχειρήσεις, αλλά μπορεί επίσης να οδηγήσει σε ελλιπή κάλυψη του εν λόγω τμήματος στις επίσημες στατιστικές. Ωστόσο, οι πρόσφατες εξελίξεις, όπως η διερεύνηση στοιχείων από διαδικτυακές πλατφόρμες συνεργατικής οικονομίας, συμβάλλουν στην κάλυψη κενών στα στοιχεία με αποδοτικότερο τρόπο. Άλλες καινοτόμες προσεγγίσεις που διερευνώνται επί του παρόντος από τη Eurostat, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, έχουν επίσης τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν την επιβάρυνση, ενισχύοντας παράλληλα την κάλυψη δεδομένων.

Τέλος, η χρήση εκ περιτροπής ενοτήτων (απαιτούνται στοιχεία ανά τριετία) και προαιρετικών μεταβλητών ή κατανομών συμβάλλουν στον περιορισμό της επιβάρυνσης των απαντησάντων.

7. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 692/2011 ασφαλώς έχει παράσχει στους χρήστες, σε διεθνές, εθνικό και υποεθνικό επίπεδο, ένα εύρωστο, αξιόπιστο και εναρμονισμένο σύστημα πληροφοριών σχετικά με τον τουρισμό. Ωστόσο, εδώ και δέκα χρόνια, ο τουριστικός κλάδος και η πολιτική ή οι κοινωνικές προτεραιότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό έχουν εξελιχθεί. Επίσης, οι επίσημες στατιστικές έκαναν την είσοδό τους στον 21ο αιώνα και καταβάλλεται προσπάθεια να απομακρυνθούν από τις παραδοσιακές τεχνικές που βασίζονται σε έρευνες και να εκσυγχρονίσουν την παραγωγή στατιστικών.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή (Eurostat) ξεκίνησε την ανταλλαγή απόψεων με χρήστες και παραγωγούς στατιστικών για τον τουρισμό με σκοπό τον εντοπισμό των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών του υφιστάμενου πλαισίου και τη βελτίωση της συνάφειας των δεικτών. Παράλληλα με την εν λόγω διαδικασία αναθεώρησης, οι πρωτοβουλίες καινοτομίας οδήγησαν σε μια ελπιδοφόρα έρευνα σχετικά με τη χρήση

εναλλακτικών πηγών δεδομένων και στη δημοσίευση πειραματικών στατιστικών οι οποίες περιλαμβάνουν μη διαθέσιμους στο παρελθόν δείκτες.

Στις πρώτες συζητήσεις οι δορυφορικοί λογαριασμοί τουρισμού και η μέτρηση της βιωσιμότητας του τουρισμού προσδιορίστηκαν ως σημαντικές διαστάσεις τυχόν αναθεώρησης της νομικής βάσης. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι τα εν λόγω θέματα είχαν ήδη τονιστεί στον κανονισμό, αν και είχαν διατυπωθεί ως αίτημα για την κατάρτιση προγράμματος για πιλοτικές μελέτες στους εν λόγω τομείς (άρθρο 5). Επιπλέον, οι συνεχιζόμενες προσπάθειες για συλλογή βασικών στοιχείων από νέες και καινοτόμες πηγές με σκοπό τη βελτίωση της συνάφειας, της επικαιρότητας και της κάλυψης του στατιστικού πλαισίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στη διαδικασία αναθεώρησης.